

Försvarsdepartementet
Enheten för samordning av samhällets krisberedskap
103 33 Stockholm

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2023-01071

ER REF Fö2023/01478

Remissvar om En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50)

2023-11-16

Riksbanken behandlar i sitt remissvar endast de förslag i det remitterade betänkandet, En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50), som berör Riksbankens ansvarsområde och roll inom den finansiella sektorn och avstår från att yttra sig över förslagen i övriga delar.

Utredningen föreslår att Finansinspektionen ska få uppgiften att genomföra försörjningsanalyser avseende betalningsförmedling, Riksbanken avstyrker förslaget eftersom uppgiften faller inom Riksbankens ansvarsområde.

I egenskap av centralbank har Riksbanken en avgörande roll för det finansiella systemet. Riksbankens betalningsavvecklingssystem (RIX) har en central roll i den finansiella infrastrukturen, eftersom flera andra system och dess operatörer är beroende av att avveckling av betalningar slutligt kan göras i centralbankspengar. Även tillgång till kontanter har en central roll för att allmänheten ska kunna göra betalningar. Störningar i systemen som möjliggör elektroniska betalningar eller betalningar med kontanter får stora konsekvenser. Den finansiella infrastrukturen för att kunna genomföra betalningar måste därför fungera även under stark påfrestning. Mot bakgrund av Riksbankens uppgift att tillhandahålla betalningsavvecklingssystem och dess uppgifter för kontantförsörjningen har Riksbanken genom 5 kap. lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank fått ansvar för att allmänheten ska kunna göra betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap.

I betänkandet problematiseras att Riksbanken är en myndighet under riksdagen som varken är en beredskapsmyndighet eller ingår i en beredskapssektor. Eftersom Riksbanken inte är en myndighet under regeringen menar utredningen att det inte går att ålägga Riksbanken någon uppgift i arbetet med försörjningsanalyser på det sätt som kan ske med de myndigheter som ingår i de beredskapssektorer inom vilka arbetet med försörjningsanalyser ska ske.

I betänkandet föreslås att de försörjningsanalyser som ska genomföras inom beredskapssektorn Finansiella tjänster ska omfatta betalningsförmedling och att Finansinspektionen, som sektorsansvarig myndighet, ska ges detta ansvar. Riksbanken avstyrker förslaget eftersom uppgiften faller inom Riksbankens ansvarsområde. Riksbankens ansvar omfattar planering och förberedelser i syfte att allmänheten ska kunna göra

betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap. Riksbanken bedömer att genomförandet av försörjningsanalyser inryms i Riksbankens befintliga ansvar. Riksbanken föreslår istället att Riksbankens ansvar enligt 5 kap. lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank ska undantas från förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskaps tillämpningsområde. Riksbanken framförde förslaget om undantag redan i remissen om Utredningen om Civilt försvar, Struktur för ökad motståndskraft (SOU 2021:25), eftersom de överlappande ansvarsområdena skapar otydlighet i roller och ansvar mellan myndigheterna.

Med det föreslagna undantaget blir det tydligt att Riksbankens ansvar för allmänhetens betalningar motsvarar ett sektorsansvar och att Finansinspektionens sektorsansvar därmed omfattar övrig verksamhet i den finansiella sektorn. Uppgiften att genomföra försörjningsanalyser för betalningsförmedling behöver då inte regleras på samma sätt som för beredskapsmyndigheter eftersom den redan inryms inom det ansvarsområde som Riksbanken har genom 5 kap. lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank. Riksbankens övriga uppgifter inom ansvarsområdet är inte heller reglerade på samma detaljnivå som de är för beredskapsmyndigheterna.

Utan det föreslagna undantaget blir uppgiften med att genomföra försörjningsanalyser för betalningsförmedling ytterligare en uppgift där Riksbanken och Finansinspektionen får överlappande ansvarsområden. Det skulle också innebära att Riksbanken förväntas göra en stor del av arbetet med Finansinspektionens försörjningsanalyser.

Riksbanken har ett nära och gott samarbete med Finansinspektionen och Riksgälden inom ramen för beredskapssektorn Finansiella tjänster där myndigheterna samverkar och koordinerar genomförandet av aktiviteter. Riksbanken och Finansinspektionen har därutöver tecknat en överenskommelse avseende samarbete kring civil beredskap. Syftet med överenskommelsen är att underlätta för myndigheterna att fullgöra sina respektive skyldigheter enligt gällande reglering samt att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan myndigheterna.

På direktionens vägnar:

Erik Thedéen

Sofia Kåhre

Beslutet har fattats av direktionen (riksbankschefen Erik Thedéen, förste vice riksbankschefen Anna Breman samt vice riksbankscheferna Per Jansson, Martin Flodén och Aino Bunge) efter föredragning av seniora rådgivaren Lisa Leirnes. I den slutliga handläggningen har [titel NN] medverkat.